

BELEIDSNOTITIE ANTENNE-INSTALLATIES

Gemeente Castricum
Afdeling VROM
augustus 2008

DB/RS

Vastgesteld door de Raad op 28 augustus 2008.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	4
1.1 HUIDIGE SITUATIE	6
1.2 TOTSTANDKOMING BELEID	6
1.3 OMSCHRIJVING VAN ANTENNE-INSTALLATIES.....	7
2. AANDACHTSPUNTEN VOOR BELEIDSVORMING	8
2.1 HET NATIONAAL ANTENNEBELEID	8
2.2 CONVENANT VERGUNNINGSVRIJE ANTENNE-INSTALLATIES MOBIELE TELECOMMUNICATIE	8
2.2.1 <i>Plaatsingsplan</i>	8
2.2.2 <i>Plaatsing op woongebouwen / instemmingprocedure</i>	8
2.2.3 <i>Visuele inpasbaarheid</i>	8
2.2.4 <i>Blootstellingslimieten</i>	9
2.3 REGELGEVING.....	9
2.3.1 <i>Woningwet en Besluit Bouwvergunningvrije en licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken (Bblb)</i> ... 9	
2.3.2 <i>Wet op de ruimtelijke ordening (Wro)</i>	11
2.3.3 <i>Telecommunicatiewet</i>	11
2.3.4 <i>Wet milieubeheer</i>	12
2.3.5 <i>Gemeentelijk beleid</i>	12
2.3.6 <i>Monumentenwet 1988</i>	12
2.3.7 <i>Samenvatting juridische uitgangspunten</i>	12
3. OVERWEGINGEN BIJ DE FORMING VAN BELEID	13
3.1 STEDENBOUWKUNDIGE AFWEGINGEN.....	13
3.2 GEZONDHEIDSASPECTEN.....	13
3.3 GEDRAGSLIJN ANTENNES OP RIJKSOBJECTEN	15
3.4 BELANGENAFWEGING.....	15
3.4.1 <i>Belangen van de aanbieders en gebruikers</i>	15
3.4.2 <i>Maatschappelijke belangen/gezondheidsrisico's</i>	16
3.4.3 <i>Belangen gemeente</i>	16
4. BELEIDSREGELS	17
4.1 ALGEMENE INFORMATIE OVER DE BELEIDSREGELS.....	17
5. CRITERIA VOOR PLAATSING VAN ANTENNE-INSTALLATIES	18
5.1 ALGEMENE UITGANGSPUNTEN	18
5.2 UITLEG OVER GEBIEDSTYPES EN GEBIEDSPECIFIEKE RICHTLIJNEN	19
5.2.1 <i>Bebouwde kom</i>	19
5.2.2 <i>Buitengebied</i>	19
5.2.3 <i>Bedrijventerreinen</i>	20
5.2.4 <i>Sportterreinen</i>	20
5.2.5 <i>Natuur- en recreatiegebieden</i>	20
5.3 LOCATIE KEUZE	21
6. COMMUNICATIE	22

Samenvatting

Door het toenemende aantal gebruikers van telecom-netwerken groeit de vraag naar plaatsingsmogelijkheden voor telecom-zendinstallaties, zowel in de bebouwde kom als daarbuiten. Voor de plaatsing van dergelijke installaties tot 5 meter op bestaande bouwwerken is (zowel voor de masten als de installaties op gebouwen) geen bouwvergunning vereist. Voor plaatsing van antennemasten hoger dan 5 meter en op monumenten of binnen beschermd stads- en dorpsgezicht is wel een bouwvergunning vereist.

Voor de plaatsing van telecom-zendinstallaties (antenne-installaties) vormen het bestemmingsplan en de welstandscriteria in de meeste gevallen de belangrijkste toetsingskaders om te komen tot verlening van de bouwvergunning. De vigerende bestemmingsplannen laten in het algemeen het oprichten van zendmasten t.b.v. een telecom-netwerk niet toe. Daarnaast zal de oprichting van antenne-installaties uit het oogpunt van welstand en monumentenzorg dienen te passen binnen de welstandsnota van de gemeente Castricum.

Om enerzijds de plaatsing van antennemasten mogelijk te maken en anderzijds dit op een stedenbouwkundig, landschappelijk en maatschappelijk verantwoorde wijze te laten plaatsvinden, zijn algemene toetsingscriteria voor de gehele gemeente voorgesteld en daarnaast per gebiedstype en voor de daarin benoemde zes functies nadere criteria geformuleerd. Concreet wordt het voorstel gedaan om in de hele gemeente ten aanzien van de werkfunctie een passend beleid en ten aanzien van de woonfunctie een restrictief beleid te volgen. Bij de recreatieve functies wordt een passend beleid voorgesteld.

Het in deze nota voorgestelde beleid zal, ondanks de restricties die worden gesteld aan de locatiekeuze en de gestelde voorwaarden aan de verschijningsvorm, geen belemmering vormen voor het gebruik van mobiele netwerken in Castricum.

1. INLEIDING

Mobiele communicatie is uitgegroeid tot een voorziening van openbaar nut. Daarmee is ook een behoefte ontstaan aan inzicht in de verschillende manieren waarop dit verschijnsel ingepast kan worden in de gemeentelijke ruimtelijke ordening, zowel qua regelgeving als in fysieke zin. Deze nota voorziet in deze behoefte door aan te geven hoe het beleid van de gemeente Castricum inzake antennemasten voor de mobiele telefonie (en andere mobiele communicatievormen) vorm wordt gegeven.

Het is zeer wenselijk beleid te hebben ten aanzien van de plaatsing van antennemasten. De groei van de mobiele communicatie zet zich immers door en dit brengt met zich dat ook de fysieke structuur die hiervoor vereist is, de antenne-installaties, uitgebreid zal moeten worden. Zoals op zovele vlakken, volgt ook in dit geval de regelgeving de maatschappelijke ontwikkelingen. Tot op heden is er geen uitgewerkt kader voorhanden voor de ruimtelijke inpassing van de antenne-installaties die voor de mobiele communicatie nodig zijn.

Dat het opstellen van een dergelijk kader, waarin verschillende aspecten zoals een uniforme en efficiënte toepassing van regelgeving, de samenwerking tussen de verschillende belanghebbenden, de locatiekeuze en de verschijningsvorm van de antenne-installaties beschreven worden, in een behoefte voorziet, is evident. Dit blijkt ook uit het opstellen van het Nationaal Antennebeleid en het convenant tussen de Vereniging Nederlandse Gemeenten, de operators en het Rijk. Een goede doorwerking van dit nationale beleid in het gemeentelijk beleid is voor de betrokken partijen een goede zaak.

Wat opvalt aan de huidige gang van zaken rond het uitbreiden van het mobiele netwerk, is het naast elkaar bestaan van twee tegengestelde wensen. Ten eerste wil de consument kunnen rekenen op een betrouwbaar netwerk, dat een hoge kwaliteit levert. De realisatie van dit uitgebreide netwerk stuit echter op een tweede breed gedeelde wens, te weten het niet geconfronteerd willen worden met de antenne-installaties.

Dit verschijnsel, waarbij er een consensus over de wenselijkheid van een voorziening bestaat, maar de fysieke verwezenlijking ervan op grote weerstand stuit bij degenen die in de nabijheid van de geplande voorziening wonen, staat bekend als het Nimby-effect, oftewel Not In My Backyard. De bezwaren tegen de bouw van nieuwe antenne-installaties komen veelal neer op de volgende twee punten; eventuele effecten op de gezondheid en een ontsiering van de omgeving.

Ook ten aanzien van deze twee punten kan de onderhavige nota zijn nut bewijzen, zij het dat dit nut groter zal zijn voor het esthetische aspect dan voor het aspect van de effecten op de gezondheid. Het bezwaar van velen dat de omgeving wordt ontsierd door de antenne-installaties, is echter een belemmering die, door het maken van goede afspraken tussen belanghebbenden, wel degelijk is te onderwerpen.

Een constatering die deze stelling ondersteunt is, dat de belangen van de verschillende partijen voor een groot gedeelte samenvallen. Zo willen bewoners en gemeenten geen 'woud' aan antennes te zien krijgen. Impliciet gaat men ervan uit dat de operators dit wel wensen. Echter, wat de operators wensen is een efficiënt netwerk, dat een goede werking verkrijgt door een juiste plaatsing van antenne-installaties op strategische plaatsen. Gevolg van deze werkwijze is niet het gevreesde 'woud' aan antennes, maar een netwerk dat een zo groot mogelijk gebruiksgemak biedt, dat gerealiseerd is met een efficiënt gebruik van middelen, resulterend in een evenredige verdeling van antenne-installaties over het grondgebied.

Dit streven naar een efficiënte aanwending van middelen bij de operators leidt ook tot de wens om zo veel mogelijk gebruik te maken van reeds aanwezige elementen in het landschap. Een gevolg hiervan is dat de antenne-installaties geen stempel drukken op het uiterlijk van de omgeving maar er zo veel mogelijk in opgaan.

Daarnaast kan deze nota ook een bijdrage leveren aan de hierboven genoemde uniforme en efficiënte toepassing van regelgeving, en bij het ontbreken hiervan, het opstellen ervan. In de meeste gevallen zijn antenne-installaties niet opgenomen in bestemmingsplannen. Dit is te begrijpen als een antenne-installatie wordt vergeleken met functies als wonen, werken of recreatie.

De antenne-installatie vraagt veel minder ruimte, zodat het apart intekenen van bestemmingen voor antenne-installaties op de kaart van het bestemmingsplan weinig zinvol lijkt. Naast het geringe ruimtegebruik van de installaties is ook de mogelijkheid tot het combineren van de installaties met andere vormen van ruimtegebruik een reden om het aanwijzen van specifieke plaatsen op de kaart achterwege te laten. Een antenne is in planologische zin geen zelfstandige functie.

Uit het bovenstaande volgt dat niet zozeer de functie van de gebieden waar een antenne-installatie is geprojecteerd ertoe doet, maar de aard van de omgeving. De antenne-installaties zijn immers goed te combineren met andere vormen van ruimtegebruik. De gebouwde omgeving is daarom bepalend voor de mogelijkheden de installaties op een verantwoorde manier in te passen. Toch is het wenselijk tot een indeling te komen van gebieden waar de antenne-installaties al dan niet gewenst zijn.

Een inventarisatie van de verschillende mogelijkheden vergemakkelijkt de beslissing over het verlenen van toestemming voor de installaties. Zo zal het over het algemeen weinig problemen opleveren een mast op te richten op een bedrijventerrein. Het opstellen van een dergelijke inventarisatie van de mogelijkheden komt neer op het koppelen van een aantal categorieën van locaties met een gering aantal mogelijke vormen van antenne-installaties.

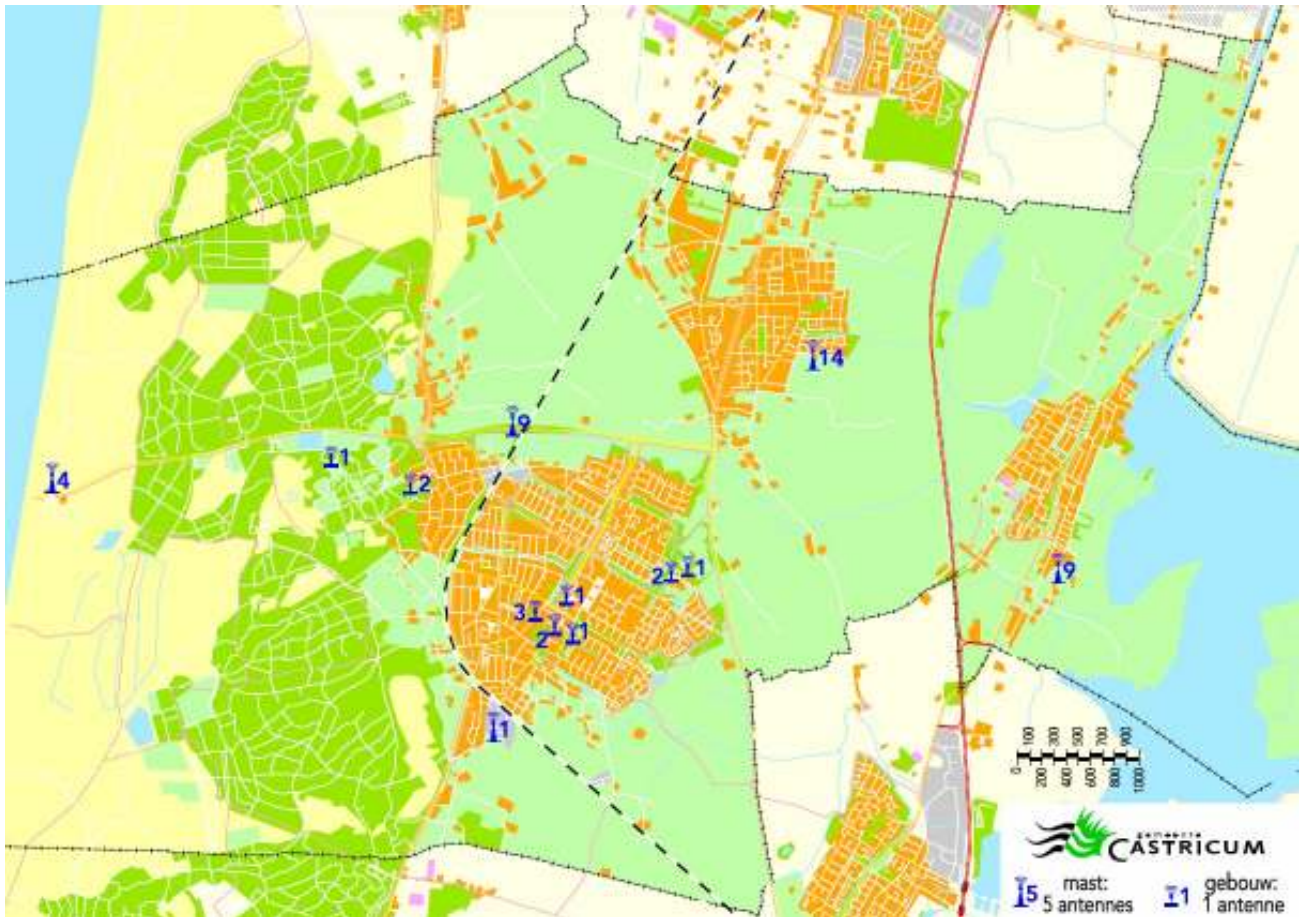
Om te komen tot een verantwoorde stedenbouwkundige, landschappelijke en maatschappelijke inpassing van zendinstallaties is beleid ten aanzien van de locatiekeuze en vormgeving noodzakelijk. In deze nota wordt het beleidskader gegeven.

Allereerst zullen de aandachtspunten van deze beleidsvorming de revue passeren. Aan de orde komen afspraken en regelgeving. Vervolgens worden de overwegingen bij de vorming van dit beleid uiteengezet. Hierna volgt informatie over de algemene beleidsregels en als laatste komen de criteria voor plaatsing van antenne-installatie ter sprake.

Het vastgestelde gemeentelijke antennebeleid zal geen invloed hebben op de huidige vergunde antennemasten in de gemeente.

1.1 Huidige situatie

In de hieronder opgenomen tekening zijn de bestaande aanwezige antenne-installaties weergegeven (situatie d.d. januari 2008). De antenne-installaties op gebouwen zijn in overleg tussen de providers en de bewoners/eigenaren daar geplaatst. De gemeente heeft met betrekking tot de herplaatsing van deze installaties geen bevoegdheden (bouwvergunningsvrije masten). De vrijstaande masten zijn in overleg tussen de providers en de gemeente tot stand gekomen. De herplaatsing van deze masten is per locatie verschillend.

1.2 Totstandkoming beleid

Op 8 oktober 2007 heeft de gemeente Castricum een informatie-avond over de plaatsing van telefoonmasten in de gemeente georganiseerd. De aanleiding voor deze avond was een aangenomen motie van de gemeenteraad om te komen tot gemeentelijk antennebeleid. Deze motie was ingediend naar aanleiding van een concrete aanvraag voor een vrijstaande antennemast op het bedrijventerrein Nieuwelaan in Limmen.

Doel van de avond was om de leden van het college, de gemeenteraad en geïnteresseerde burgers te informeren over o.a. straling door mobiele telefoons en GSM- en UMTS-antennes, de rol van de overheid in het geheel en de van toepassing zijnde wetgeving.

De gemeente Castricum heeft hierop een conceptnota Gemeentelijk Antennebeleid opgesteld. Deze nota is voorgelegd aan een viertal deskundige partijen. Vervolgens is een inspraakprocedure gehou-

den (6 weken) waarin alle inwoners de gelegenheid is geboden om bedenkingen in te dienen tegen de conceptnota.

Er zijn geen bedenkingen ingediend. De definitieve nota is aan B&W voorgelegd ter vaststelling. Daarna moet ook de gemeenteraad instemmen met het Gemeentelijk Antennebeleid.

De lokale overheid is niet in de positie om een eigen standpunt in te nemen over de gezondheidsaspecten van GSM/UMTS installaties. Hiervoor ontbreekt het de gemeente aan kennis en deskundigheid en het is ook niet haar taak om een eigen standpunt te ontwikkelen.

De lokale overheid heeft wel als taak om burgers (objectief) voor te lichten over de gezondheidsaspecten en daarbij feiten en meningen zoveel mogelijk van elkaar te (onder)scheiden.

De lokale overheid heeft daarnaast alleen bevoegdheid iets te zeggen over de antennemasten waarvoor een bouwvergunning noodzakelijk is. Over de bestaande masten kan de lokale overheid alleen invloed uitoefenen indien deze staan op gemeentelijk eigendom en de overeenkomsten met de provider(s) zijn verlopen.

1.3 Omschrijving van antenne-installaties

Hoe werken antennes

Het netwerk voor mobiele communicatie bestaat uit antenne-installaties (basisstations). Elk basisstation bestaat uit een techniekkast, kabels en een mast met antennes die kunnen zenden en ontvangen. Deze antenne-installaties staan op hoge gebouwen of zijn bevestigd aan vrijstaande masten.

In Nederland wordt gebruik gemaakt van verschillende systemen, waaronder GSM en UMTS. De basistechnologie is voor alle systemen dezelfde: radiogolven (ook wel electromagnetische velden). GSM wordt al jaren gebruikt voor mobiele telefonie. Verbeterde technologieën zoals GPRS en UMTS maken het mogelijk om meer en vooral sneller informatie mobiel te versturen.

De antenne maakt gebruik van radiogolven. Afhankelijk van de afstand die moet worden overbrugd, is een bepaald vermogen nodig. De werking is vergelijkbaar met licht: hoe verder je wilt schijnen hoe krachtiger de lichtbron moet zijn. Net als bij licht is het mogelijk om de radiogolven te richten. Zo kunnen de radiogolven efficiënt worden ingezet en is slechts weinig vermogen nodig. UMTS is efficiënter dan GSM. Een UMTS-antenne heeft dan ook een lager vermogen dan een GSM-antenne.

Bereik

Om ervoor te zorgen dat iedereen overal bereikbaar is, staan er in het hele land antenne-installaties. Het bereik van de ene antenne overlapt dat van de dichtstbijzijnde antenne een beetje. Een telefoongesprek gaat door terwijl de beller zich verplaatst omdat het gesprek wordt overgedragen van de ene naar de andere antenne. Omdat een antenne een beperkt aantal gesprekken tegelijk aan kan, zijn er meer antennes nodig in gebieden waar zich veel mensen bevinden, bijvoorbeeld in steden. De mobiele-netwerkoperators delen waar mogelijk antennelocaties, zodat het aantal zendmasten beperkt kan blijven.

2. Aandachtspunten voor beleidsvorming

2.1 Het Nationaal Antennebeleid

De rijksoverheid heeft aan vijf operators licenties verkocht om een netwerk voor mobiel bellen te ontwikkelen. De vijf operators zijn verplicht om voor een landelijk dekkend netwerk te zorgen.

Per 1 januari 2003 is de regelgeving over antenne-installaties veranderd. In het Nationaal Antennebeleid heeft het Rijk zich uitgesproken voor een bouwvergunningvrijheid van antennes tot vijf meter hoogte. Deze bouwvergunningvrijheid dient aan wettelijke regels te voldoen, die zijn opgenomen in het Besluit bouwvergunningplichtige en licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken (Stb.2002, 410). In het Nationaal Antennebeleid is als voorwaarde voor vergunningvrijheid opgenomen dat een convenant is gesloten tussen Rijk, mobiele operators en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

2.2 Convenant vergunningsvrije antenne-installaties mobiele telecommunicatie

In het convenant dat tussen de hiervoor genoemde partijen in juni 2002 is gesloten, staan afspraken en gedragsregels vermeld die gelden tussen de convenantpartijen. Gemeenten blijven als gevolg van het convenant geïnformeerd over waar antenne-installaties staan of komen door middel van een plaatsingsplan. Bovendien heeft de gemeente de mogelijkheid om in beperkte mate aanvullende eisen te stellen. Hieronder worden kort enkele belangrijke aspecten uit het convenant besproken.

2.2.1 Plaatsingsplan

Operators dienen gezamenlijk een plaatsingsplan op te stellen, waarin alle geplande en bestaande antenne-installaties in een gemeente staan. Ook de hogere antennes, die niet onder de werking van het convenant vallen, zijn daarin omwille van het overzicht opgenomen. Voor geplande antennes kan het zijn dat er een zoekcirkel wordt aangegeven. In dat geval kan de gemeente in de bespreking over het plaatsingsplan meedenken over en zoeken naar een geschikte locatie. Een plaatsingsplan geldt voor een jaar, tenzij anders afgesproken.

2.2.2 Plaatsing op woongebouwen / instemmingprocedure

Een woongebouw in de zin van het convenant is een gebouw waarvan ten minste één woning, niet zijnde een dienstwoning, deel uit maakt ter zake van welke woning een natuurlijk persoon een huurovereenkomst heeft. Gebouwen met een Vereniging van Eigenaars vallen dus niet onder de regeling. Als een operator een antenne op een woongebouw wil plaatsen, moet hij eerst aannemelijk maken dat dit noodzakelijk is. Dit is het geval wanneer er geen andere geschikte locatie is of wanneer de plaatsing van een antenne op een woongebouw voorkomt dat de operator op andere gebouwen meer antenne-installaties moet plaatsen.

Indien een operator een antenne-installatie op een woongebouw wil gaan plaatsen dient een instemmingprocedure gevolgd te worden. Voorafgaand hieraan moet de toestemming van de eigenaar verkregen zijn.

Bij de instemmingprocedure wordt aan alle bewoners van het woongebouw een informatiepakket toegezonden met een instemmingformulier. Wanneer de helft plus 1 van de huurders tegen plaatsing van een antenne-installatie stemt, gaat de plaatsing niet door. De operator krijgt nog wel een kans om eventuele bezwaren weg te nemen, om zodoende alsnog in een tweede ronde toestemming te verkrijgen. Een onafhankelijk administratiebureau telt de stemmen.

2.2.3 Visuele inpasbaarheid

In het Besluit bouwvergunningvrije en licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken staan de objectief meetbare criteria waaraan de antenne-installaties moeten voldoen om vergunningsvrij

geplaatst te mogen worden. Gemeenten kunnen op grond van het convenant in het kader van de visuele inpasbaarheid aanvullende eisen stellen aan de kleur van de techniekkast, de bekabeling en gevelantennes van vergunningsvrije antenne-installaties, dit in aansluiting op het lokale welstandsbeleid.

2.2.4 Blootstellingslimieten

Internationaal zijn op basis van wetenschappelijke informatie blootstellingslimieten voor electro-magnetische velden vastgesteld, welke door de Europese Unie zijn aanbevolen en door de Nederlandse overheid worden gehanteerd. Deze limieten (referentieniveaus) moeten bescherming bieden tegen de wetenschappelijk bewezen negatieve effecten van blootstelling aan EM-velden (opwarmingseffecten) en geven de maximale waarden waaraan iemand blootgesteld mag worden (gedurende 24 uur per dag, zijn hele leven lang).

Deze blootstellingslimieten kunnen worden vertaald in afstanden ten opzichte van de antenne-installaties voor mobiele telecommunicatie. Dit betreft afstanden voor, onder en achter de antenne, waarbinnen de referentieniveaus kunnen worden overschreden. Het gebied binnen deze afstanden dient niet voor het publiek toegankelijk te zijn.

In het convenant is afgesproken dat de referentieniveaus niet zullen worden overschreden op vrij toegankelijke plaatsen en ook niet aan de buitenkant van een woning (bij het zogenaamde "gebouwcontour"). Tevens wordt in het convenant aangegeven op welke wijze naleving van deze afspraken wordt gewaarborgd.

Het Agentschap Telecom heeft een meetprotocol opgesteld. Dit meetprotocol is gebaseerd op de bepalingen, zoals die zijn voorgeschreven in artikel 6 van het convenant. (Het Agentschap heeft reeds voorbereidingen getroffen voor implementatie van de komende Europees geharmoniseerde EN50400-norm).

De vijf operators geven aan dat ze de meet- en/of rekenvoorschriften van het convenant (art. 6.6.2) gebruiken om de waarden van de elektromagnetische velden in de nabijheid van antenne-installaties vast te stellen.

Via het op internet toegankelijk gemaakte Antenneregister (www.antennebureau.nl) kan een ieder de (veiligheids)contouren van de antennes nazoeken.

2.3 Regelgeving

Voor de beantwoording van de vraag of telecom-zendinstallaties (kasten, masten, antennes, kabels en leidingen) bouwvergunningplichtig dan wel bouwvergunningsvrij zijn en of de gemeente verplicht is om medewerking te verlenen aan het realiseren ervan, zijn de volgende juridische regelingen van belang:

- Woningwet en Besluit Bouwvergunningvrije en licht-bouwvergunningplichtige
- bouwwerken (Bblb);
- Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) en Besluit op de ruimtelijke ordening (Bro);
- Telecommunicatiewet;
- Wet milieubeheer;
- Gemeentelijk beleid;
- Provinciaal beleid;
- Monumentenwet 1988;

2.3.1 Woningwet en Besluit Bouwvergunningvrije en licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken (Bblb)

De Woningwet onderscheidt sinds 1 januari 2003 drie soorten bouwwerken: bouwwerken waarvoor geen bouwvergunning nodig is, bouwwerken waarvoor een lichte bouwvergunning nodig is en bouwwerken waarvoor een reguliere bouwvergunning nodig is.

Bouwvergunningvrij

Sinds 15 augustus 2002 is voor antenne-installaties met een hoogte tot 5 meter (gemeten vanaf de voet) in principe geen bouwvergunning meer nodig op grond van de Woningwet. Dit zijn bijvoorbeeld antennes voor mobiele telecommunicatie (zoals GSM en UMTS). Aan de bouwvergunningvrijheid van deze antennes zijn voorwaarden gesteld in het convenant. Aan de inhoud van dit convenant wordt in deze nota afzonderlijk aandacht besteed. Andere bouwvergunningvrije antenne-installaties zijn kleine schotelantennes, antennemasten voor C2000 (het communicatiesysteem voor hulpverleningsdiensten) en de masten voor elektronische waarschuwing en alarmering bij rampen.

Licht bouwvergunningsplichtig

Voor antenne-installaties van 5 tot 40 meter is sinds 1 januari 2003 een lichte bouwvergunning nodig. Deze vergunning onderscheidt zich op verschillende punten van de reguliere bouwvergunning. Allereerst hoeft de aanvraag aan minder regelingen te worden getoetst. Daarnaast is het niet verplicht een dergelijke aanvraag aan de Welstandscommissie voor te leggen. Tot slot is de beslistermijn voor de aanvraag slechts 6 weken, zonder uitstelmogelijkheid. Hierdoor verloopt de procedure een stuk sneller.

Ook voor het bouwen van antenne-installaties kleiner dan 5 meter op monumenten als bedoeld in de Monumentenwet 1988 of in een provinciale of gemeentelijke monumentenverordening, is altijd een lichte bouwvergunning vereist. Ditzelfde geldt voor plaatsing van kleine antenne-installaties in een beschermd stads- of dorpsgezicht als bedoeld in de Monumentenwet 1988.

Bouwvergunningsplichtig

Voor alle antenne-installaties die hoger zijn dan 40 meter is een reguliere bouwvergunning nodig. De enige uitzondering hierop zijn de installaties voor het communicatiesysteem C2000. De Woningwet stelt dat een aanvraag voor een reguliere bouwvergunning getoetst moet worden aan het bouwbesluit, de gemeentelijke bouwverordening, aan redelijke eisen van welstand en aan het bestemmingsplan. Als de aanvraag aan al deze punten voldoet, zal de vergunning (moeten) worden verleend. De beslistermijn bedraagt 12 weken met een uitstelmogelijkheid van 6 weken.

Bouwvergunningvrije antenne-installaties voor C2000

C2000 is het digitale radiocommunicatienetwerk waarvan politie, brandweer, ambulance en marechaussee gezamenlijk gebruik maken. Een C2000-opstelpunt is bouwvergunningvrij, zonder limitering van hoogte en uiterlijke kenmerken. Het project C2000 is in uitvoering bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Elektronische sirene

Het landelijke waarschuwingsstelsel (WAS) bevat sirenes die worden ingezet om de bevolking bij een (dreigende) calamiteit te waarschuwen. De sirenes bevinden zich overal in het land. De installaties bestaan uit ca. 3000 mastopstellingen met een hoogte van 15 of 18 meter en ca. 800 dakopstellingen. Een elektronische sirene ten behoeve van het waarschuwen van de bevolking bij calamiteiten of de dreiging daarvan, almede de bevestigingsconstructie wordt als bouwvergunningvrij bouwwerk aangemerkt.

Andere bouwvergunningvrije antenne-installaties

Andere antenne-installaties dan voor mobiele telecommunicatie en C2000 zijn tot een hoogte van 5 meter, mits wordt voldaan aan de in het Bblb gestelde voorschriften, bouwvergunningvrij. Een schotelantenne geplaatst achter het voorerf, met een doorsnede van minder dan 2 meter en een hoogte van de antenne (met antennedragers), gemeten vanaf de voet, van minder dan 3 meter is tevens bouwvergunningvrij.

2.3.2 Wet op de ruimtelijke ordening (Wro)

In het algemeen passen antenne-installaties niet binnen de bestemmingen en bebouwingsvoorschriften van vigerende bestemmingsplannen. In die gevallen is een nieuw bestemmingsplan, projectbesluit of een (buitenplanse) ontheffing op basis van de Wro nodig. In artikel 4.1.1 van het Besluit op de ruimtelijke ordening staat onder lid 1 g:

een antenne-installatie als bedoeld in het Besluit bouwvergunningvrije en licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken, mits de hoogte van de antenne, of indien de antenne is geplaatst op een antennedragers als bedoeld in dat besluit, de hoogte van de antennedragers en de antenne tezamen, gemeten vanaf de voet van de antenne, respectievelijk de antennedragers, minder is dan 40 m.

Dit betekent dat voortaan antenne-installaties die licht-bouwvergunningplichtig zijn kunnen worden afgedaan met een (buitenplanse) ontheffing van de Wet op de ruimtelijke ordening/Besluit op de ruimtelijke ordening. In alle andere gevallen zal een bestemmingsplanprocedure gevoerd moeten worden of een projectbesluit genomen moeten worden.

2.3.3 Telecommunicatiewet

In het kader van de liberalisatie van de telecommunicatiemarkt werd eind 1998 de Telecommunicatiewet (TW) van kracht. Voor de gemeente betekent deze wet:

- *meer gegraven in de openbare grond, wat de gemeente moet gedogen;*
- *een nieuwe gemeentelijke coördinatietaak bij het leggen, in stand houden en opruimen van kabels in de openbare grond;*
- *het opstellen van een Telecommunicatieverordening en bijbehorende Legesverordening, waarin de opgelegde wettelijke taken geregeld worden.*

Een eventuele verplichting voor gemeenten om mee te werken aan de plaatsing van zendinstallaties, c.q. de uitvoering van de verleende licenties zou in eerste instantie in de Telecommunicatiewet mogen worden verwacht. Een dergelijke verplichting is niet in die wet opgenomen. Sterker nog, de wet respecteert de gemeentelijke autonomie volledig en kent de verplichting voor licentiehouders / telecom-aanbieders om hun zenders/ontvangers, zoveel mogelijk te combineren, zodat gemeenten niet worden geconfronteerd met een "woud" van zendmasten.

Op deze plaats is het zinvol de twee veel gebruikte termen in de mobiele telefonie, t.w. "site-sharing" en "courtesy" nader te verduidelijken.

Site-sharing is een afstemming (technisch, constructief, financieel, juridisch) tussen operators indien zij voor de plaatsing van hun antennes gebruik maken van een bouwwerk dat eigendom is van één van de operators. Meestal gaat het dan om een mast die door één operator gebouwd is en waar de andere operators in gaan hangen. Dit wordt ook verplicht gesteld door de Telecomwet.

Bij "site-sharing" zijn de operators over en weer verplicht te voldoen aan redelijke verzoeken tot het medegebruik van antenne-opstelpunten. Een vergunninghouder zal het medegebruik in het algemeen slechts kunnen weigeren wanneer dit op technische bezwaren stuit, zoals storing van de gebruikte frequenties, beschikbare ruimte of draagkracht van de installatie. Operators die over "site-sharing" geen overeenstemming bereiken, kunnen hun geschil voorleggen aan OPTA (Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit).

Courtesy is een technische afstemming tussen operators indien zij gezamenlijk een bouwwerk gebruiken dat eigendom is van een derde. Meestal gaat het om een daklocatie waarvoor operators afzonderlijk afspraken maken met de eigenaar. Om elkaars antennes niet te storen moeten de operators regels in acht nemen die met elkaar zijn afgesproken.

2.3.4 Wet milieubeheer

Voor de genoemde antenne-installaties voor mobiele telecommunicatie is geen vergunning vereist in het kader van de Wet milieubeheer omdat de opgenomen vermogens veel lager zijn dan 4 kW. De installaties hebben een vermogen van 1 tot 2 kW. Er is eveneens geen sprake van een meldingsplicht.

2.3.5 Gemeentelijk beleid

Op 27 april 2000 heeft de gemeenteraad van Castricum (voor de samenvoeging met de kernen Limmen en Akersloot) het volgende beleid vastgesteld:

1. bij nieuwe aanvragen geen plaatsing van GSM-zendinstallaties op woon/schoolgebouwen
2. zich in te spannen op woongebouwen aanwezige installaties te verplaatsen;
3. plaatsing van zendinstallaties afstemmen op functie en aard van de locatie;
4. beperkte plaatsing van masten in woon- en natuurgebied; ruimere mogelijkheden op bedrijventerreinen en sportterreinen.

Deze notitie is met name op punt 1 achterhaald door het nieuwe Besluit Bouwvergunningvrije en licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken. Immers een groot aantal antennes op gebouwen zijn inmiddels vergunningsvrij. Daarnaast gold dit beleid alleen voor de kern Castricum en niet voor de rest van de gemeente.

2.3.6 Monumentenwet 1988

Op basis van de Monumentenwet 1988 is te allen tijde het aanbrengen van een telecomzendinstallatie of "bouwvergunningvrije" onderdelen op, aan of bij een monument vergunningplichtig. Naast de vereiste bouwvergunning is dan tevens een monumentenvergunning vereist.

2.3.7 Samenvatting juridische uitgangspunten

In de Telecommunicatiewet is geen verplichting opgenomen voor gemeenten om mee te werken aan het plaatsen van zend-installaties. Deze wet respecteert de gemeentelijke autonomie in die zin dat voor de operators een verplichting is opgenomen om samen te werken zodat gemeenten niet geconfronteerd worden met een "woud" aan zendmasten.

Voor de plaatsing van een telecom-zendinstallatie (mast, antenne en bijbehorende kasten en leidingen) is soms een bouwvergunning vereist. Als de antenne kleiner is dan 5 meter is er sprake van een bouwvergunningvrij bouwwerk. Antennes van 5 tot 40 meter zijn licht-bouwvergunningplichtig. Voor alle antenne-installaties die hoger zijn dan 40 meter is een reguliere bouwvergunning nodig. De enige uitzondering hierop zijn de installaties voor het communicatiesysteem C2000.

Indien plaatsing geschiedt aan, op of bij een monument is naast de bouwvergunning ook een monumentenvergunning vereist.

De bouwaanvraag wordt getoetst aan de Woningwet, het Bouwbesluit, de gemeentelijke bouwverordening, het bestemmingsplan en aan redelijke eisen van welstand en Monumentenwet. Als de aanvraag aan al deze eisen voldoet moet de vergunning worden verleend. De aanvraag mag alleen en moet worden geweigerd als de aanvraag niet aan één van deze eisen voldoet en daarvan ook geen ontheffing/vrijstelling mogelijk is.

De meeste aanvragen zullen in strijd zijn met de huidige bestemmingsplanvoorschriften. Middels een nieuw bestemmingsplan of een projectbesluit, waarbij dan alle belangen dienen te worden afgewogen, zou alsnog de realisering van een telecom-zendinstallatie mogelijk kunnen zijn. De mogelijkheden hierin dienen nader te worden onderzocht.

3. Overwegingen bij de vorming van beleid

Uitgangspunten voor beleid

Voorkomen moet worden dat de installaties overal worden geplaatst en op die manier zullen leiden tot overlast (b.v. horizonvervuiling, verkeerde ruimtelijke inpassing, strijd met welstand bij vergunningplichtige masten). Het beleid van de gemeente dient daarom enerzijds gericht te zijn op het mogelijk maken van de realisering van een dekkend netwerk voor de aanbieders, zulks ook in het belang van de gebruikers. Anderzijds moeten in dat beleid ook andere belangen worden betrokken, te weten die van de omwonenden, van een goede leefomgeving, van het landschapsschoon in het buitengebied en van de stedenbouwkundige aspecten.

3.1 Stedenbouwkundige afwegingen

De beoordeling van een verzoek om herziening van het bestemmingsplan of een projectbesluit spitst zich allereerst toe op de vraag of plaatsing van een antenne-installatie past in het stedenbouwkundige beeld.

Vanuit stedenbouwkundig oogpunt is het van belang wildgroei aan antennemasten te voorkomen. Dat geldt zowel voor de bebouwde kom als het buitengebied. Het is gewenst om visuele belemmeringen door het plaatsen van nieuwe masten zoveel mogelijk tegen te gaan. Daar waar vergunningsvrije oplossingen te realiseren zijn, zoals bijvoorbeeld op hoogspanningsmasten, lichtmasten, silo's en hoge gebouwen of andere hoge bouwwerken, zullen de operators vanzelfsprekend gebruik maken van deze mogelijkheden. Voor die locaties waar een nieuwe mast of opstelpunt dient te worden opgericht is het zaak om ervoor te zorgen dat deze zo goed mogelijk in de omgeving wordt ingepast.

In hoeverre een mast in zijn omgeving is in te passen zal sterk afhangen van de omgevingsfactoren en de exacte locatie van de mast. In zijn algemeenheid kan echter wel gesteld worden dat masten met een vakwerkconstructie door hun transparante vormgeving minder nadrukkelijk aanwezig zijn als overige mastconstructies. Deze transparantie wordt in stand gehouden door het gebruik van grijs gekleurde kabels (in tegenstelling tot zwarte kabels die de mast weer "opvullen"). Op ooghoogte kan de mast eventueel worden gecamoufleerd door beplanting rondom de voet aan te brengen.

3.2 Gezondheidsaspecten

Mobiele communicatie en gezondheid

Antennes en mobiele telefoons communiceren met elkaar door middel van radiogolven. Het gebruik van radiogolven voor communicatie is niet nieuw. De technologie dateert uit de negentiende eeuw (telegrafie) en wordt onder meer gebruikt voor radio en televisie. Er zijn inmiddels zo'n 2500 onderzoeken verricht naar het effect van radiogolven op de gezondheid.

Het ministerie van VROM heeft in samenwerking met de Inspectie voor de Volksgezondheid een onderzoek uitgevoerd naar de biomedische aspecten van dergelijke golven. Dit onderzoek heeft geresulteerd in de "Richtlijn voor radiofrequente straling bij zendingrichtingen" (1990). In deze richtlijn zijn aanbevelingen opgenomen over blootstellinglimieten voor radiofrequente golven (gezondheidsbeschermingsniveaus). Bij de totstandkoming van de richtlijn is gebruik gemaakt van de bevindingen van de Internationale Radiation Protection Association (ookwel ICNIRP genoemd 'International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection'). Dit is een commissie van onafhankelijke experts die onderzoek doen naar eventuele gezondheidseffecten van radiogolven. Zij heeft normen (IRPA-normen of ICNIRP-normen) geformuleerd met betrekking tot de bescherming van de volksgezondheid tegen mogelijke schadelijke gevolgen van blootstelling aan radiofrequente golven. De IRPA-norm bepaald voor de sterkte van de radiogolven, gebaseerd op continue blootstelling: 24 uur per dag voor onbeperkte

tijd. Deze limiet is bepaald op 41 V/m voor GSM 900 MHz, 58 V/m voor GSM 1.800 MHz en 61 Volt/meter voor UMTS 2.100 MHz. Dit komt neer op een veilige afstand van minimaal 2,5 m van een in werking zijnde antenne

In Nederland blijven de operators ruim onder deze normen, zoals metingen door het Agentschap Telecom (rijksoverheid) aantonen.

De Gezondheidsraad (onafhankelijk adviesorgaan van de Nederlandse regering) heeft tevens in haar jaarbericht 2003 een advies uitgebracht over blootstelling aan radiofrequente elektromagnetische golven en velden van onder meer zendmasten. Voor wat betreft de gezondheidsniveaus wijkt het advies niet wezenlijk af van de aanbevelingen van de bovengenoemde "Richtlijn voor radiofrequente straling bij zendinrichtingen".

TNO onderzoek (COFAM, 2003) inzake antennes voor mobiele telefonie heeft aangetoond dat er geen relatie is tussen gezondheidsklachten en GSM antennes. Het onderzoek heeft wel een statistische significante relatie gevonden tussen elektromagnetische velden die lijken op die van UMTS antennes en het "welbevinden" van mensen.

Uit het Zwitserse UMTS-onderzoek (COFAM II, 2006) blijkt dat de resultaten alleen uitspraken toelaten over de samenhang tussen kortstondige blootstelling aan een UMTS-basisstationsignaal en een directe vermindering van het welbevinden of de cognitieve vermogens. Er kunnen geen conclusies worden getrokken over gezondheidsrisico's als gevolg van het gebruik van UMTS-mobieltes of als gevolg van langdurige, chronische blootstelling door UMTS-basisstations.

Voor een meer definitieve beoordeling moeten andere, momenteel lopende of op handen zijnde onderzoeken worden afgewacht.

De Gezondheidsraad zegt hierover het volgende in haar Jaarbericht 2006:

Het onderzoek in Zwitserland, dat is uitgevoerd om in een verbeterde opzet het TNO-onderzoek te herhalen, heeft de resultaten van TNO niet bevestigd. Omdat het Zwitserse onderzoek, voortbouwend op de ervaring van het TNO-onderzoek, beter en uitgebreider was opgezet, hebben de resultaten meer gewicht dan die van het TNO-onderzoek.

Op basis van de resultaten van deze onderzoeken is er vooralsnog geen reden om aan te nemen dat een tot 45 minuten durende blootstelling aan een UMTS-sigitaal tijdens of direct na de blootstelling negatieve effecten op de gezondheid heeft. De enige aanwijzingen hiervoor komen uit het TNO-onderzoek en die zijn in het onderzoek dat in Zwitserland met een verbeterde opzet is uitgevoerd niet bevestigd.

Uit het Zwitserse onderzoek bleek ook niet dat er een effect van blootstelling op het welbevinden was over de periode van zes weken waarbinnen het onderzoek plaatsvond. Of er zich daarna effecten voordeden is, evenmin als in het TNO-onderzoek, niet onderzocht.

Deze twee onderzoeken zijn op dit moment de enige beschikbare bronnen van informatie over een mogelijk effect op het welbevinden. Op diverse plaatsen in de wereld worden op dit moment nog andere replicatieonderzoeken uitgevoerd. Deze zijn later gestart dan het Zwitserse onderzoek en de resultaten ervan zijn niet op korte termijn te verwachten. De resultaten van deze onderzoeken zullen meer inzicht geven over de vraag of UMTS op korte termijn een effect op de gezondheid heeft.

In het TNO-onderzoek en het Zwitserse onderzoek is kortdurende blootstelling onderzocht. Ze geven dan ook geen informatie over mogelijke effecten van langdurige of continue blootstelling zoals die in het dagelijks leven plaatsvindt als door de aanwezigheid van UMTS-antennes in de woon- of werkomgeving. Onderzoek naar de effecten op het welbevinden van langdurige blootstelling aan elektromagnetische velden van wat voor bronnen is tot nu toe echter niet gedaan. Wel beschikken we over onderzoek naar het optreden van ziektes zoals kanker in relatie tot langdurige blootstelling aan elektromagnetische velden. Het gaat dan echter niet om blootstelling aan UMTS-signalen.

Tot er meer tijd verstreken is kan alleen afgegaan worden op informatie over langetermijneffecten uit onderzoek naar andere bronnen, zoals radio- en televisiezenders. In het Jaarbericht 2005 heeft de

Gezondheidsraad een uitgebreid overzicht van dat onderzoek gegeven. De conclusie was toen, en is nu nog steeds, dat langetermijneffecten als gevolg van langdurige blootstelling aan radiofrequente elektromagnetische velden op basis van de huidige wetenschappelijke kennis niet kunnen worden vastgesteld. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat dit voor UMTS anders ligt.

De Wereldgezondheidsorganisatie bestudeert alle publicaties van deze onderzoeken en promoot zij dit soort onderzoeken. Zij concludeert dat er geen reden is voor bezorgdheid over nadelige effecten van radiogolven op de gezondheid. Het enige effect van radiogolven op het menselijk lichaam is een geringe opwarming.

Conclusie gezondheidsaspecten

Zolang de mobiele operators blijven voldoen aan de vastgestelde richtlijnen voor blootstelling kan een bouwvergunning op deze gronden niet geweigerd worden.

3.3 Gedragslijn Antennes op Rijksobjecten

In deze gedragslijn is opgenomen dat potentiële opstelpunten in eigendom zijn van de rijksoverheid (kantoorgebouwen, bruggen, sluizen, etc.) in beginsel beschikbaar kunnen worden gesteld voor het plaatsen van antennes.

Voor provinciale en gemeentelijke overheden geldt geen beginselplicht tot medewerking aan plaatsing van antenne-installaties op gebouwen in eigendom van die overheden. Wel heeft het rijk aangegeven met deze gedragslijn het goede voorbeeld te willen geven om zo meer potentiële opstelpunten voor antenne-installaties beschikbaar te maken.

3.4 Belangenafweging

Om een gefundeerd oordeel over het verlenen van medewerking aan een bestemmingsplanprocedure of een projectbesluit te kunnen vormen, dienen de betrokken belangen te worden afgewogen.

3.4.1 Belangen van de aanbieders en gebruikers

De belangen van operators zijn vooral van economische aard. Het netwerk van de operators moet een zodanige kwaliteit hebben dat enerzijds het ten opzichte van de netwerken van andere aanbieders concurrerend is en anderzijds een ieder die dat wenst in Nederland de mogelijkheid biedt er gebruik van te maken. Dat houdt in dat het netwerk vooral een grote capaciteit moet hebben en die grote capaciteit wordt bereikt door een zo groot mogelijke zender- / ontvangerdichtheid.

De uitbreiding die ten aanzien van GSM nog nodig is betreft zogenoemde verdichtingsantennes, die niet nodig zijn om landelijke dekking te bereiken (die is er al), maar om de capaciteit van de netwerken gelijke pas te laten houden met de toenemende vraag. Antennes ten behoeve van UMTS-netwerken zijn nog niet veel geplaatst. De operators zitten vast aan de contractuele verplichting om voor 2007 een landelijk dekkend netwerk tot stand te brengen.

De operators dienen ook een maatschappelijk belang. Immers, steeds meer mensen maken gebruik van de mobiele telefoon, ook in noodsituaties. De telecomnetwerken voorzien in deze grote maatschappelijke behoefte.

De gebruikers wensen tegen een zo goedkoop mogelijk tarief storingvrij gebruik te kunnen maken van hun apparatuur middels een goed functionerend netwerk. Het feit dat naast het voeren van een gesprek ook steeds vaker gebruik gemaakt wordt van andere mogelijkheden die het mobiele net biedt zoals e-mailen, faxen en internetten en het groeiende aantal gebrui-

kers, verklaart de explosieve groei van de behoefte aan goede locaties voor het plaatsen van antenne-installaties.

3.4.2 Maatschappelijke belangen/gezondheidsrisico's

Er bestaat bij menigeen bezwaar tegen de plaatsing van antennes. Deze bezwaren komen voort uit bezorgdheid over eventuele gezondheidsrisico's. Het gaat daarbij niet alleen om bewoners van gebouwen waarop dergelijke installaties zijn geplaatst, maar ook om de inwoners die in het algemeen de sterke groei van het aantal telecom-zendinstallaties en vooral de stralingseffecten die daarvan uitgaan, als een bedreiging ervaren. Hierboven in paragraaf 3.2 is reeds ingegaan op de mogelijke effecten van telecom-zendinstallaties op de volksgezondheid.

3.4.3 Belangen gemeente

De gemeente heeft er, naast het belang van het bieden van goede communicatiemogelijkheden, zowel welstandshalve als uit stedenbouwkundig en landschappelijk oogpunt belang bij dat er geen wildgroei en horizonvervuiling plaatsvindt. Kortheidshalve wordt hier verwezen naar het gestelde in paragraaf 3.1 over de ruimtelijke inpassing.

Daarnaast is de gemeenteraad op basis van de Gemeentewet onder meer verantwoordelijk voor de gezondheid binnen het grondgebied van de gemeente.

Het economisch belang van de gemeente bij het plaatsen van telecom-zendinstallaties is beperkt. Het is denkbaar dat de gemeente een rechtstreeks economisch belang zou kunnen hebben, wanneer op gemeente-eigendommen antenne-installaties worden geplaatst; er is dan immers een privaatrechtelijke overeenkomst nodig. Bij een ruime interpretatie van het economisch belang moet vooral gedacht worden aan het feit dat het voor een gemeente als Castricum noodzakelijk is dat zij beschikt over de mogelijkheden van modern communicatieverkeer.

4. Beleidsregels

Gemeenten kunnen binnen de uitgangspunten van het Nationaal Antennebeleid eigen beleidsuitgangspunten vaststellen. Bij verzoeken tot het plaatsen van antennemasten dienen de betrokken belangen te worden afgewogen in het kader van de verlening van bouwvergunningen, projectbesluiten, (buitenplanse) ontheffingen en de vaststelling van bestemmingsplannen. Tevens moet de gemeente antwoord kunnen geven op vragen van de bevolking, over de wijze waarop met het plaatsen van antennes wordt omgegaan.

Deze gemeentelijke beleidsnotitie heeft als centraal uitgangspunt dat antenne-installaties door hun hoogte en verschijningsvorm van invloed kunnen zijn op de omgeving. In de bebouwde kom zijn antenne-installaties in het algemeen goed inpasbaar (maar niet altijd gewenst), maar in het buitengebied zijn plaatsingsmogelijkheden niet altijd aanwezig. Plaatsing leidt er vaak toe dat wordt ingeleverd op de landschappelijke kwaliteit (horizonvervuiling). Om de ruimtelijke kwaliteit in de gemeente te behouden, zijn randvoorwaarden noodzakelijk. Deze randvoorwaarden zijn onder andere ook van belang bij:

- de integrale beoordeling van een verzoek om een bestemmingsplan, projectbesluit of een (buitenplanse) ontheffing op basis van de Wet op de ruimtelijke ordening en het Besluit op de ruimtelijke ordening;
- de voorbereiding van nieuwe bestemmingsplannen (in nieuwe plannen kunnen locaties expliciet worden aangewezen);
- motivering van een besluit tot het al dan niet verlenen van een (buitenplanse) ontheffing of projectbesluit c.q. het al dan niet legaliseren van een illegaal geplaatste installatie; in zodanig geval kan worden volstaan met een verwijzing naar deze beleidsregels.

4.1 Algemene informatie over de beleidsregels

Op basis van artikel 4:81, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht is een bestuursorgaan bevoegd beleidsregels vast te stellen voor een aan hem toekomende bevoegdheid.

Het college van burgemeester en wethouders besluiten op een verzoek om een bestemmingsplan, projectbesluit of een (buitenplanse) ontheffing op basis van de Wet op de ruimtelijke ordening en het Besluit op de ruimtelijke ordening. De gemeenteraad kan beleidsregels vaststellen als hij bevoegd is tot het vaststellen van een bestemmingsplan of het verlenen van een projectbesluit. Is deze bevoegdheid gedelegeerd aan burgemeester en wethouders, dan is het college daartoe bevoegd. In het delegatiebesluit kunnen wel randvoorwaarden worden gegeven.

Op basis van artikel 8:2 Awb kan tegen de vaststelling van een beleidsregel geen beroep/bezwaar worden ingesteld. De beleidsregel kan worden gebruikt in overwegingen inzake de afgifte van een bouwvergunning en/of bestemmingsplan, projectbesluit of (buitenplanse)ontheffing. Tegen het besluit op een vergunningaanvraag kan wel beroep/bezwaar worden ingesteld. Alleen in (zeer) bijzondere, individuele omstandigheden, kan worden afgeweken van vastgestelde beleidsregels.

5. Criteria voor plaatsing van antenne-installaties

Hieronder volgt een aantal specifieke richtlijnen voor het plaatsen van antenne-installaties. Ten eerste worden de algemene uitgangspunten beschreven die voor alle installaties gelden, ongeacht de plek waar ze zullen staan. Vervolgens is, om tot een verantwoorde ruimtelijke inpassing te komen, gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak. Dit betekent concreet dat bij de formulering van beleidsuitgangspunten en richtlijnen onderscheid wordt gemaakt tussen vijf verschillende gebiedstypen:

1. bebouwde kom (woongebieden)
2. buitengebied (gebieden met een agrarische bestemming)
3. bedrijventerreinen (zoals aangewezen in bestemmingsplannen; Schulpstet, Castricummerwerf, Boekel, Nieuwelaan, Heemstederweg)
4. sportterreinen (complexen voor o.a. voetbal, tennis, handbal, rugby)
5. recreatie- en natuurgebieden (o.a. Kennemerduinen, Alkmaarder- en Uitgeestermeer, jachthavens, strand, exclusief 'Kamperen bij de boer'-locaties)

Vervolgens worden in elk gebied globaal zes functies onderscheiden:

- woonfunctie (wonen, inclusief woonwagens)
- werkfunctie (bedrijvigheid, inclusief bedrijfswoning)
- gebouwen waar mensen langdurig verblijven (onderwijs / zorg)
- recreatieve functie (sportaccommodaties)
- infrastructurele functie
- gemeentelijk eigendom

Binnen elk gebiedstype en functie wordt aangegeven of een passend dan wel restrictief beleid gevoerd zal worden ten aanzien van de locatiekeuze en plaatsing van antenne-installaties. Op deze wijze wordt getracht sturing en regulering te geven aan het 'zoekgedrag' van de operators naar geschikte locaties.

5.1 Algemene uitgangspunten

Voor elke locatie waarvoor de gemeente een passend beleid heeft gekozen, gelden de volgende uitgangspunten waar plaatsing aan moet voldoen:

- er moet steeds worden gestreefd naar maximale "site-sharing";
- de plaatsing op bestaande zendmasten of andere bestaande bouwwerken zoals hoogspanningsmasten, lichtmasten en verkeersportalen heeft nadrukkelijk de voorkeur;
- installaties mogen niet lager worden geplaatst dan het hoogste punt van de omliggende woongebouwen binnen een straal van 100 meter van de installatie;
- installaties worden niet geplaatst binnen een straal van 100 meter tot een (burger)woning. Onder burgerwoning wordt niet verstaan een (agrarische)bedrijfswoning.
- zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande bebouwing of elementen;
- zoveel mogelijk uit het zicht;
- de installaties dienen te worden geïntegreerd in de architectuur en/of omgeving;
- de installaties mogen geen afbreuk doen aan de visuele kwaliteit van gebouw en omgeving;
- specifieke architectonische kenmerken mogen niet aangetast worden;
- bij in aanmerking komende nieuwbouw dient rekening te worden gehouden met de integratie van de installatie;
- een goede vormgeving van installaties en montage- en bevestigingsmethodieken kan de integratie in de omgeving en acceptatie vergemakkelijken;
- voor het aanbrengen van installaties nabij bestaande masten en reclamezuilen gelden dezelfde beoordelingscriteria als voor de vormgevende aspecten van gebouwen;
- de antenne-installaties, alsmede de bijbehorende technische installaties en de bedrading moeten door middel van zorgvuldige materiaal- en kleurkeuze in de omgeving ingepast worden;
- het ter beoordeling voor te leggen materiaal dient een volledig inzichtelijk beeld te geven van de beoogde installatie in zijn omgeving, compleet met toebehorende infrastructuur.

- vrijstaande antenne-installaties mogen bij voorkeur niet hoger zijn dan 40 meter (ter voorkoming van onevenredige landschappelijke/ruimtelijke verstoring, bestaat de voorkeur voor plaatsing van enkele hogere masten boven meerdere lagere masten);
- *bij de beleidskeuzen is rekening gehouden met capaciteitsbehoefte van de operator.*

De combinatie van de genoemde maatregelen, site-sharing, integratie met bestaande bouwwerken en het bij voorkeur realiseren van een kleiner aantal hogere masten, leidt tot een zo groot mogelijke beperking van het totaal aantal masten. Slechts een goed gemotiveerde reden van technische aard kan voor een afwijking van de genoemde voorkeuren leiden.

5.2 Uitleg over gebiedstypes en gebiedspecifieke richtlijnen

In deze paragraaf worden de gebiedstypes uitgediept en, ter aanvulling van de algemene richtlijnen, volgen hieronder nog nadere richtlijnen die betrekking hebben op het gebiedstype.

5.2.1 Bebouwde kom

Het in deze nota beschreven gebiedstype 'bebouwde kom' is dat gebied binnen de gemeente wat ook in de bestemmingsplannen wordt aangeduid als 'bebouwde kom'. Dat komt neer op de gebieden met aaneengesloten woongebouwen. Dit kan zich zowel in een 30 km-zone bevinden als in een 60 km-zone ('buitengebied').

Inpassing van antenne-installaties in de bebouwde kom zal over het algemeen minder problemen opleveren dan bij de inpassing in een landelijk gebied. In de bebouwde kom zijn er immers voldoende objecten waar de antenne-installaties aan of op bevestigd kunnen worden. De visuele inpasbaarheid is hierdoor relatief makkelijk te realiseren. Zowel vanuit de RO-optiek als vanuit een effectief zendbereik zal ervoor gekozen worden antenne-installaties op hoge gebouwen aan te brengen. De installaties zijn dan nauwelijks zichtbaar en de signalen ondervinden geen belemmeringen. Binnen de bebouwde kom is het realiseren van antenne-installaties op maaiveldniveau, vanwege de grote zichtbaarheid en gezondheidsrisico's ongewenst. In woongebieden moeten zodoende in feite alleen vergunningsvrije antenne-installaties toegelaten worden.

5.2.2 Buitengebied

Het buitengebied wordt hier aangeduid als alle gebied niet zijnde 'bebouwde kom', 'bedrijventerreinen', 'sportterreinen' of 'natuur- en recreatiegebieden'. Het gaat hier meestal om gebieden met een agrarisch karakter.

Uiteraard wordt gestreefd naar een zo gunstig mogelijke landschappelijke inpassing en mag geen onevenredige afbreuk worden gedaan aan de landschappelijke en/of natuurwaarden in de directe omgeving. Antenne-installaties dienen op zo'n manier en op zo'n locatie gerealiseerd te worden dat ze de minste verstoring van de horizon opleveren. De reeds genoemde richtlijn om de masten bij reeds gebouwde of gerealiseerde elementen in het gebied te plaatsen, is in dit gebied dan ook van groot belang. Te denken valt aan wegen, viaducten, hoogspanningsmasten en verkeersportalen maar ook aan agrarische bedrijfscentra en de daar aanwezige hogere bouwwerken, zoals silo's. Vanwege de, in vergelijking met de bebouwde kom, beperkte beschikbaarheid van dergelijke bouwwerken in het landelijk gebied, verdient het aanbeveling extra zorg te besteden aan het zoeken naar dergelijke objecten.

5.2.3 Bedrijventerreinen

In de gemeente Castricum zijn op dit moment 5 aangewezen bedrijventerreinen, te weten;

- Castricummerwerf
- Schulpstet
- Nieuwelaan
- De Boekel
- Heemstederweg

Het gaat hier om een clustering van bedrijven, waarvan de locatie in de bestemmingsplannen is aangeduid als 'bedrijventerrein'.

Op bedrijventerreinen is het esthetische aspect van minder groot belang zodat inpassing van de installaties op deze locaties makkelijker zal zijn.

5.2.4 Sportterreinen

Onder sportterreinen wordt hier verstaan alle **buitenterreinen** waar sportverenigingen actief zijn.

Dit zijn in Castricum:

- Sportcomplex De Duinloper
- Sportcomplex Wouterland
- Sportcomplex De Puikman
- Sportcomplex Nord-End
- Multi Sportpark Berg en Bal
- Tennispark Vinkebaan

In Limmen:

- Sportcomplex Damppegheest
- Tennispark De Voetel

In Akersloot:

- Sportcomplex Cloppenburg
- Sportvelden hv Meervogels '60

Net als bij bedrijventerreinen geldt hier ook dat het esthetische aspect van minder groot belang is, zodat inpassing van de installaties op deze locaties makkelijker zal zijn.

5.2.5 Natuur- en recreatiegebieden

Een groot deel van het oppervlak van de gemeente Castricum valt onder het gebiedstype natuur en recreatie. Het begint bij het strand (eigenlijk al de zee) en eindigt bij het Alkmaardermeer. Om precies te zijn gaat het hier om de zeereep met het strand, het Noordhollands Duinreservaat inclusief de campings, maar exclusief psychiatrisch ziekenhuis Dijk en Duin, het Alkmaardermeer en (een deel van) het Uitgeestermeer inclusief de jachthavens. De minicampings bij agrariërs ('kamperen bij de boer') vallen doorgaans niet in dit gebiedstype, maar in het buitengebied. Ook het Krengenbos, welke is aangewezen door de provincie als beschermd natuurgebied, valt in dit gebiedstype.

Spreken over "Het landelijke gebied" doet onrecht aan de rijke verscheidenheid aan landschappen die in Nederland te vinden is. Een onderscheid maken naar enkele hoofdtypen van gebieden is dan ook wenselijk. Per hoofdtype kunnen dan naast de bovengenoemde gewenste combinatie met reeds bestaande elementen in het landschap, nadere eisen geformuleerd worden die betrekking hebben op kenmerken van het gebied, waar een installatie gepland staat.

Een eerste onderscheid dat gemaakt kan worden is of het gebied in kwestie een open of gesloten landschap is. Zo zal een installatie in een open weidelandschap eerder opvallen dan in

een bos. Een locatie in of aan een bos verdient dan ook de voorkeur boven een locatie midden in een open weidegebied.

Op dezelfde wijze als het beschermde stads- of dorpsgezicht een zeer zorgvuldige afweging verdient, als het op de plaatsing van installaties aankomt, zo ook dient in een beschermd natuurgebied een zekere terughoudendheid te worden betracht bij de plaatsing van nieuwe installaties. Slechts als een alternatieve locatie niet haalbaar is en de geplande installatie noodzakelijk is voor een goed functioneren van het netwerk, kan overwogen worden in dit type gebied een antenne-installatie toe te staan.

5.3 Locatie keuze

In de onderstaande tabel is voor elk gebied per functie aangegeven hoe het beleid voor een nieuwe bouwvergunningplichtige antennemast is. Een uitzondering hierop is de functie 'gemeentelijk eigendom', hier gaat het ook om bouwvergunningvrije antenne-installaties. Hiervoor zijn de volgende benamingen gebruikt: "restrictief" (niet mogelijk) of "passend" (onder voorwaarden wel mogelijk).

Rechts onderin de cellen staat de volgorde van de voorkeurslocaties.

Vervolgens worden aan de plaatsing van antenne-installaties op gebieden waar "passend" is ingevuld, nadere voorwaarden gegeven.

Gebied ↓	Functie →					
	Woon- functies	Werkfuncties (anders dan on- derwijs / zorg)	Gebouwen waar mensen langdu- rig verblijven (onderwijs / zorgcentra)	Recreatieve functies (sport- hallen, parkjes)	Infrastructurele functie	Gemeentelijk eigendom
Bebouwde kom	Restrictief	Restrictief (2)	Restrictief	Restrictief (3)	Restrictief (1)	Restrictief
Bedrijventerrein	nvt	Passend (2)	nvt	Passend (3)	Passend (1)	Passend (4)
Buitengebied	Restrictief	Passend (2)	Restrictief	Passend (3)	Passend (1)	Passend (4)
Sportterrein	nvt	Passend (2)	nvt	Passend (3)	Passend (1)	Passend (4)
Natuur- en Re- creatiegebied	Restrictief	Passend (2)	Restrictief	Passend (3)	Passend (1)	Passend (4)

Locaties met (1) hebben de voorkeur boven locaties met (2), (3) en (4). Wanneer locatie met (1) niet haalbaar blijkt, gaat voorkeur uit naar een locatie met (2). Vervolgens heeft een locatie met (3) de voorkeur en dan (4).

“Passend”

In principe zal medewerking aan de realisering van een antennemast worden verleend in de aangegeven gebieden. Medewerking vindt plaats indien in ieder geval is voldaan aan de algemene uitgangspunten zoals vermeld in paragraaf 5.1.

“Restrictief”

Er wordt geen medewerking verleend aan de realisering van antennemasten in de aangegeven gebieden / functies tenzij door de operator onomstotelijk wordt aangetoond dat in het stimuleringsgebied geen adequate locatie c.q. oplossing gevonden kan worden.

In zijn algemeenheid wordt een verzoek tot plaatsing van een telecom-zendinstallatie getoetst aan de navolgende criteria: stedenbouwkundige-, landschappelijke, bouwtechnische, welstandelijke, monumentale- en maatschappelijke aspecten en de algemene uitgangspunten verwoord in paragraaf 5.1. In een als ‘restrictief’ aangemerkt gebied/ functie gelden deze aspecten in versterkte mate.

6. Communicatie

De gemeente heeft als lokale overheid een bescheiden taak met betrekking tot de communicatie over antennes. Op landelijk niveau zijn er een aantal instanties die beschikken over goede communicatiemiddelen (bijvoorbeeld het Antennebureau).

De gemeente Castricum zal via haar eigen website haar inwoners informeren over de huidige stand van zaken wat betreft de met bouwvergunning geplaatste masten. Bij met name klachten heeft de gemeente een doorgeef functie naar de desbetreffende meer deskundige landelijke instanties, zoals het Antennebureau en de providers.